

Міністерство освіти і науки України

*Технологічно-економічний коледж
Білоцерківського національного аграрного університету*

ПОРТФОЛІО ВИКЛАДАЧА

Єрохіна Надія Миколаївна

Викладач соціально-економічних дисциплін, спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії, викладач-методист

Педагогічний стаж – 30 років

Державні нагороди:

- Відмінник народної освіти України;
- Відмінник аграрної освіти і науки 3 та 2 ступенів Міністерства аграрної політики України;
- Шкільна відзнака «Знак Пошани»;
- Шкільний знак Міністерства аграрної політики та продовольства України «За вагомий внесок у розвиток освіти»;
- Подяка Міжнародної громадської організації Козацтво Запорізьке та Нагрудний Знак «За благодійність».

ДОСВІД РОБОТИ ВИКЛАДАЧА

Розроблені методичні матеріали

1. Робочий зошит з навчальної дисципліни «Основи філософських знань»
2. Навчальний посібник «Філософія у запитаннях і відповідях»
3. Навчальний посібник «Семінарські заняття з навчальної дисципліни «Основи філософських знань» 2013 р.
4. Самостійна робота «Основи філософських знань. Інноваційний підхід до методичного супроводу самостійної роботи студентів ВНЗ I-II рівнів акредитації всіх спеціальностей» 2013 р.
5. Електронний підручник «Основи філософських знань» 2015 р.
6. Презентація навчальної дисципліни «Основи філософських знань» 2014 р.
7. Робочий зошит заступника директора з виховної роботи
8. Інформаційно-методичний збірник «Формування життєздатної, конкурентоспроможної, успішної особистості студента через систему виховних заходів навчального закладу».
9. Інформаційно-методичний збірник. Довідник куратора та інші
10. Методичні рекомендації «Організація та проведення конкурсу «Кращий студент року»» 2011 р.
11. Навчально-методичний комплекс куратор академічної групи Е-31 Рой Наталії Михайлівни” 2013 р.
12. Інформаційно-методичний збірник «Управлінсько-методичний супровід організації навчально-виховного процесу у контексті компетентнісного підходу» 2013 р.

Статті

1. Збірник «Виховна робота в навчальних закладах», «Із досвіду роботи щодо виховання моральних цінностей молоді», № 5, 2011 рік,
2. «Компетентнісний підхід до формування успішної особистості студента засобами виховної роботи»/ методичні рекомендації з впровадження компетентнісного підходу у навчально-виховний процес «Управління професійним розвитком педагогічних працівників в умовах освітньої системи міста», м. Біла Церква, 2013 р.
3. «Компетентнісний підхід до формування успішної особистості студента засобами виховної роботи», журнал «Освіта. Спеціалізувати, коледжі», №2, 3 (34), 2013 р.
4. «Формування громадянської компетентності молоді в умовах сучасного навчального закладу»/збірник «Національно-патріотичне виховання учнівської та студентської молоді у вищих та професійно-технічних закладах Білої Церкви», м. Біла Церква, 2014 р.

5. «Формування громадянина-патріота в умовах сучасного навчального закладу»/Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Парадигми національно-патріотичного виховання у ВНЗ» (25-30 листопада 2015 р.
6. «Визволення. Пам'ять поколінь»/журнал «Класному керівнику. Усе для роботи», №9 (81), вересень 2015 р.
7. «Не повторися, біль душі людської!»/журнал «Класному керівнику. Усе для роботи!», №10 (82), жовтень 2015 р.
8. «Формування громадянської компетентності молоді в умовах сучасного навчального закладу»/журнал «Виховна робота в школі», №12 (133), грудень 2015 р.

Участь у майстер-класах, семінарах, нарадах

1. Виступ на телебаченні "Робота з сиротами", 24.10.2011 рік;
2. ППЕК БНАУ: участь у нараді-семінарі керівників ВНЗ I – IV р.а. м. Біла Церква.
3. Виступ на тему: "Компетентнісний підхід до формування успішної особистості студента засобами виховної роботи" (24 грудня 2012р.).
4. ППЕК БНАУ: нарада заступників директорів з виховної роботи ВНЗ I – II р. а. Київської та Чернігівської обл. - Майстер-клас на тему "Превентивне виховання. Завдання. Засоби. Здобутки", 2012р.
5. Участь у засіданні навчально-методичної комісії методики виховної роботи у аграрних вищих навчальних закладах I-II р.а. Виступ на тему: «Інноваційні підходи до організації проведення та методичного забезпечення виховної роботи куратора у аграрних вищих навчальних закладах I-II р.а. (20-21 грудня 2011 року Рогатинський аграрний коледж),
6. Участь у засіданні методичної ради з виховної роботи ВНЗ I-II рівнів акредитації, Виступ на тему: «Організація роботи з батьками» (грудень 2012 р).
7. Участь у засіданні наради директорів, Виступ на тему: «Компетентний підхід до формування успішної особистості студента засобами виховної роботи» (2013р). Виступ на педагогічній раді «Організація роботи предметних гуртків» (січень 2013 р).

- 8.** Участь у майстер-класі, виступ на тему: «Організація самостійної роботи студентів з навчальної дисципліни «Основи філософських знань». З досвіду роботи» (11 квітня 2013)
- 9.** Виступ на педагогічній раді на тему «Оптимізація виховної роботи з обдарованими студентами» (червень 2013 р.)
- 10.** Участь у засіданні методичної ради з виховної роботи виступ на тему: «Методичне забезпечення виховної роботи гуртожитку» Львівський національний аграрний університет жовтень 2013 р.
- 11.** Участь у засіданні методичної ради з виховної роботи м. Вінниця (вересень 2014 р.)
- 12.** Участь у засіданні методичної ради з виховної роботи ТПехнікум м'ясної та молочної промисловості Вінницького державного аграрного університету (жовтень 2014 р.)
- 13.** Участь у засіданні заступників директорів з виховної роботи ВНЗ I-II рівнів акредитації Київської та Черкаської областей, виступ на тему: «З досвіду роботи студентського самоврядування коледжу» (квітень 2015 р.)
- 14.** Участь у семінарі заступників директорів з виховної роботи на тему: «Проблеми національно-патріотичного виховання в закладі» Національний університет біоресурсів і природокористування України (квітень 2015 р.)
- 15.** Участь у семінарі практичних психологів вищих аграрних навчальних закладів з теми: «Проблеми національно-патріотичного виховання в закладі» (травень 2015 р.)

- 16.** виступ на педагогічній раді заступника директорів з виховної роботи на тему: «Аналіз виховної роботи за 2014-2015 навчальний рік» (серпень 2015 р.)
- 17.** виступ на педагогічній раді заступників директорів з теми: «Реалізація Концепції Національно-патріотичного виховання в системі навчально-виховної роботи коледжу» (жовтень 2015 р.)
- 18.** 12-13.10.2015 р. участь у семінарі з питань національно-патріотичного виховання молоді в аграрних навчальних закладах «Неперервна освіта – фундамент усвідомлення національних цінностей українського народу в умовах глобалізації цих процесів»

Створення відеофільмів:

1. Фільм до 70-річчя коледжу.
2. Фільми до Всеукраїнського конкурсу "Кращий музей при навчальному закладі: музей історії коледжу та музей українського народного побуту Київщини".

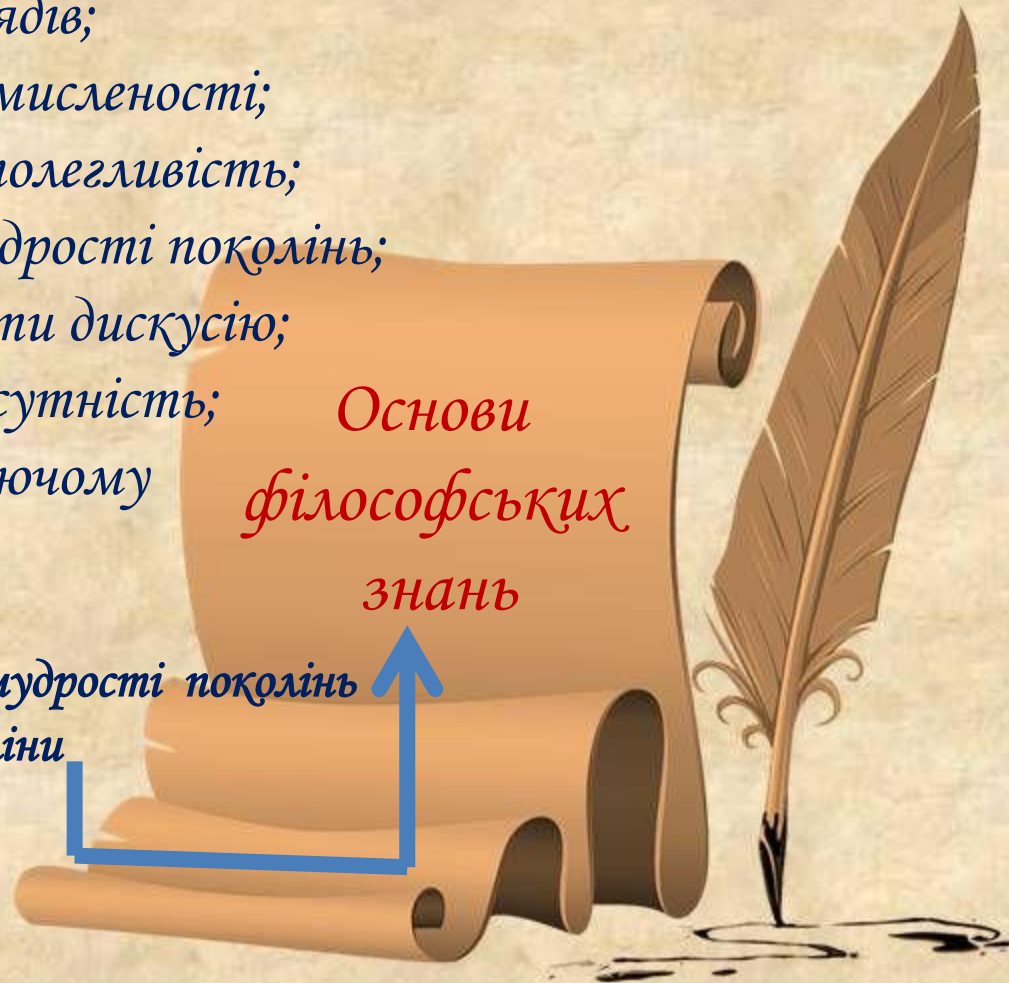
Шановний студенте!

Якщо ти :

- хочеш навчитися життєво важливим рішенням;
- мати чітку систему поглядів;
- надати своєму життю осмисленості;
- проявити сміливість і наполегливість;
- проникнути у систему мудрості поколінь;
- вміти конструктивно вести дискусію;
- пізнати свою внутрішню сутність;
- знайти своє місце в оточуючому середовищі...

... то запрошуємо тебе у світ мудрості поколінь
через пізнання навчальної дисципліни

Основи
філософських
знань

ЦІКАВО ПРО ФІЛОСОФІЮ

Термін «Філософія» вперше був вжитий *Піфагором* (580-500 рр. до н.е.)

Практикування і закріплення терміна «Філософія» пов'язаний з ім'ям *Платона* (427-347 рр. до н.е.)

Першу спробу виокремити філософію як особливу галузь теоретичних знань зробив давньогрецький філософ *Аристотель* (384-322 рр. до н.е.)

Філософія – це наука про світ і про відношення людини до цього світу.

Сутність філософії у висловах мислителів

«Справжнє
призначення
філософії – будити у
людей духовні
інтереси, допомагати
їх духовним
шуканням і
духовному
піднесенню».

Сократ

«Філософія
відрізняється від
науки не в тому
значенні. Що апелює
до відірваних від
життя тверджень, а
в тому, що
максимально вірно
виражає її зміст».

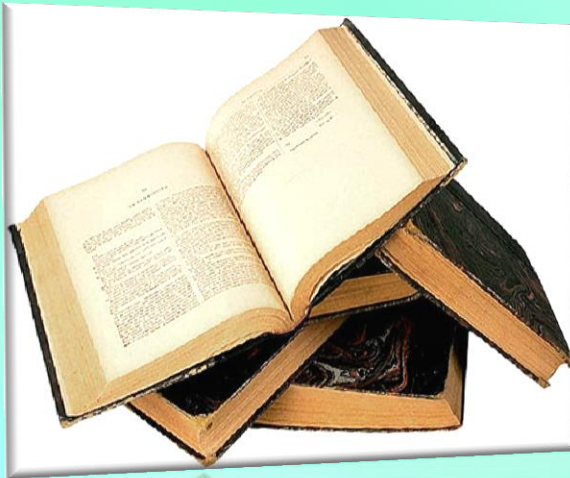
Карл Ясперс

«Вільна філософська
наука, так само, як і
смак, і наше вільне
мистецтво, і любов
до останнього мають
свої корені у
грецькому житті».

Георг Гегель

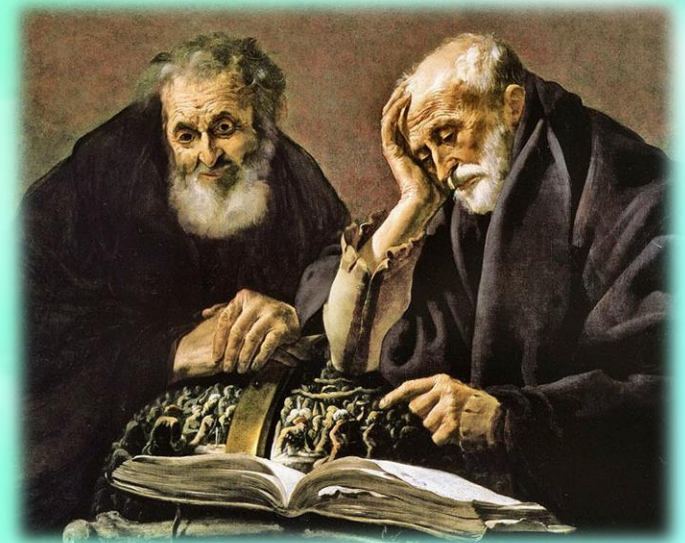
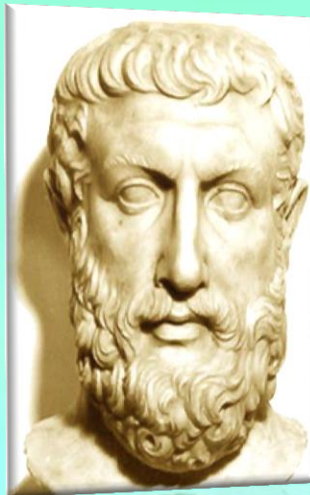
Основні завдання дисципліни:

- формування наукового світогляду;*
- формування філософської культури мислення та пізнання;*
- набуття навичок науково-філософського аналізу;*
- набуття навичок духовного самовдосконалення;*
- свідоме застосування в професійній діяльності філософської методології та знання;*
- виховання творчої особистості, яка має високий рівень культури, громадянську відповідальність, національну гідність, патріотизм;*
- виховання активної життєвої позиції.*

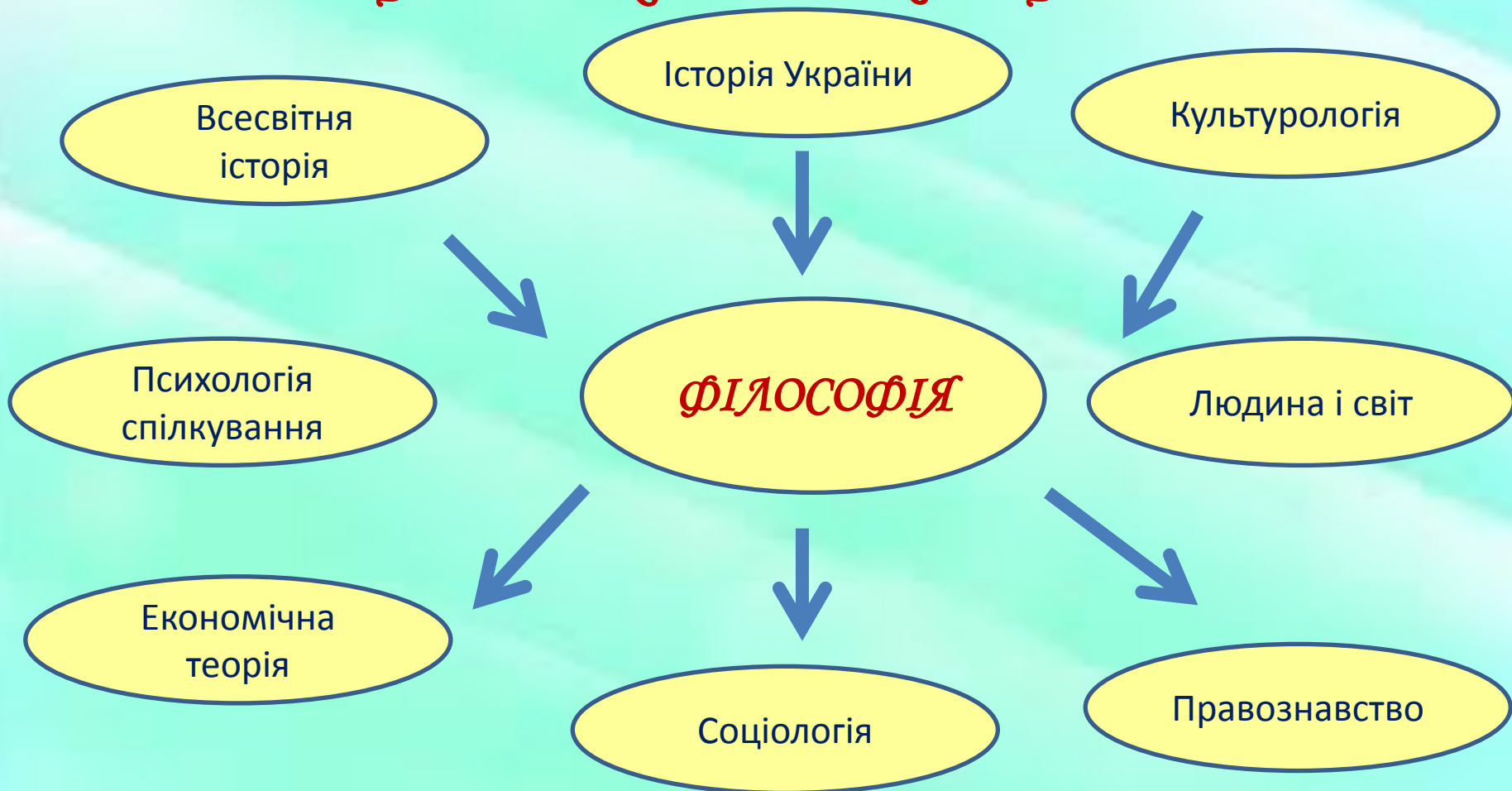

Основні положення дисципліни:

- гуманістичний смисл і призначення філософії;*
- загальна історія розвитку філософії;*
- основні положення форм та діалектики буття;*
- основні положення проблеми свідомості у філософії;*
- основні методи наукового пізнання;*
- практика як спосіб ставлення і відношення людини до світу і до самої себе;*
- шляхи і способи пізнавального освоєння світу;*
- основи соціальної філософії.*

Філософія в системі гуманітарних та соціально-економічних дисциплін

При вивченні філософії керуйся:

*Голосом
власної
інтуїції*

*Голосом
науки*

*Голосом
філософії*

*Голосом
історії*

*Голосом
релігійного
відчуття*

Викладається на спеціальностях

«Фінанси і
кредит»
(II курс, I семестр,
екзамен)

«Інформаційна
діяльність
підприємства»
(II курс, I семестр,
екзамен)

«Економіка
підприємства»
(II курс, I семестр,
екзамен)

«Комерційна
діяльність»
(II курс, I семестр,
екзамен)

*Основи філософських
знань*

«Монтаж і
експлуатація ХКМ і У»
(II курс, II семестр,
залік)

«Ветеринарна
медицина»
(III курс, I семестр,
залік)

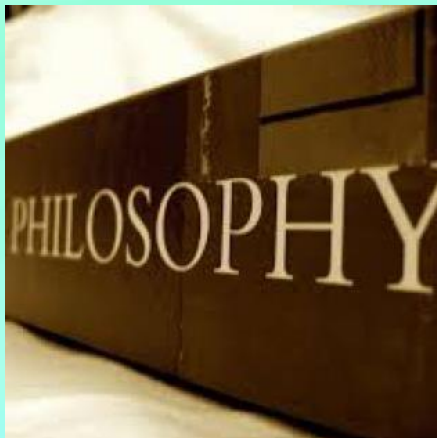
«Зберігання,
консервування та
переробка м'яса»
(III курс, I семестр,
залік)

«Зберігання,
консервування та
переробка молока»
(III курс, I семестр,
залік)

«Зберігання,
консервування та
переробка плодів і овочів»
(III курс, II семестр, залік)

Філософія – праматір всіх наук, оскільки:

- це особлива сфера людського знання і пізнання;*
- це необхідність життєвого вибору і самоствердження;*
- це теоретична форма світогляду;*
- це глибоке і непереборне прагнення людської душі до прозорості і підвалин власного буття;*
- це своєрідне випробування людського інтелекту щодо його можливостей, внаслідок чого філософія являє собою історичну школу → сомовибудовування, → дисциплінування, → культивування людської думки, → постає думкою про думку.*

Навчальним планам відведено на вивчення дисципліни

- всього — 54 год.;*
- лекційних — 26 год.;*
- семінарських — 10 год.;*
- самостійне вивчення — 18 год.*

Зміст лекційного курсу

Розділ I. Гуманістичний зміст історії виникнення і розвитку філософії.

Тема Вступ. Філософія як специфічний тип знання.

Поняття «філософії». Місце філософії в самопізнанні людини. Основні джерела філософії: міфологія, релігія. Світогляд як духовно практичне засвоєння. Структура світогляду. Типи світогляду. Світовідчуття, світосприйняття, світорозуміння.

Світобачення та його принципи: монізм, плюралізм, скептицизм, догматизм, раціоналізм, сенсуалізм. Предмет і функції філософії. Філософія в системі культури.

Тема Історія філософії як сходження до вершин людського самопізнання.

Стародавня філософія як зародок і колиска всіх наступних типів філософії. Людина – змістовне ядро всіх проблем стародавньої філософії.

Проблема позбавлення людини від страждань у філософії Стародавньої Індії.

Проблема філософії Стародавнього Китаю.

*Основи
філософських
знань*

An illustration of a rolled-up scroll and a quill pen. The scroll is unrolled in the middle, and the quill pen is positioned to the right of the scroll, with its tip resting on a small puddle of ink. The background is a light, textured surface.

Зміст лекційного курсу

Тема Філософія європейського середньовіччя.

Загальна характеристика доби середньовіччя. Зміни у світогляді під час переходу від античності до середньовіччя. Роль християнства у формуванні середньовічної філософії. Основні проблеми та досягнення філософії доби середньовіччя в Європі та Візантії.

Тема Якісно нова спрямованість філософії в епоху ранніх буржуазних революцій в Європі.

*Пошуки продуктивного методу пізнання:
сенсуалізм, раціоналізм.*

*Новий філософський ідеал у філософії
просвітництва. Проблема свободи людини та
шляхи її соціального визволення.*

Тема Філософія ХІХ-ХХ століть

*Своєрідність російської філософії: релігійно-
ідеалістичний, революційно-демократичний
напрямок, руський космізм.*

*Перегляд класичної моделі світорозуміння у
філософії ХІХ-ХХ століть. Не класична філософія
ХХ століття*

*Основи
філософських
знань*

Зміст лекційного курсу

Тема Джерела української філософської культури.

Становлення українського неоплатонізму XIV-XVI століть. Філософська думка українського ренесансу. Специфіка реформації в Україні. Зародження професійної філософії в культурно-освітніх центрах України: Острозькій та Києво-Могилянській академіях.

Тема Фундаментальне значення проблеми буття в філософії.

Основні виміри буття (буття речей, природи, людини, духовного і соціального). Світ як всеохоплююча реальність. Єдність природи. Суспільства і людини, матеріального буття і людського духу.

Тема Свідомість людини як діалектичне співвідношення об'єктивної та суб'єктивної реальності.

Проблематика походження, розвитку і сутності свідомості. Свідомість і мова. Структура і функції свідомості. Свідомість та самосвідомість, свідоме, підсвідоме. Несвідоме. Загадкові явища людської свідомості та психіки.

Основи
філософських
знань

An illustration of a rolled-up scroll and a quill pen. The scroll is unrolled in the middle, and the quill pen is positioned to the right of the scroll, with its tip resting on a small puddle of ink. The background is a light, textured surface.

Зміст лекційного курсу

Тема Принципи діалектики. Категорії діалектики. Закони діалектики, їх методологічне та світоглядне значення. Антитези діалектики: софістика, метафізика.

Тема Поняття суспільства у філософії. Основні підходи до розуміння суспільства. Роль географічного природного середовища у житті суспільства. Демографічні чинники суспільного розвитку. Поняття суспільства у філософії. Основні підходи до розуміння суспільства.

Тема Філософська концепція людини .

Сутність людини. Праця і мова – фактори становлення й розвитку людини.

Тема Поняття «аксіологія».

Місце аксіології в системі культури.

Цінності як визначальні характеристики людського буття. Людина в системі цінностей.

Структура цінностей.

Основи
філософських
знань

Шановний студенте!

Матеріал для лекційного курсу можна знайти у навчальних посібниках «Основи філософських знань. Семінарські заняття», «Основи філософських знань. Робочий зошит», «Основи філософських знань. Гіпер конспект», «Основи філософських знань. У запитаннях і відповідях»

*Основи
філософських
знань*

ВСТУП

Динамічні процеси сучасного суперечливого світу ставлять кожному людину в складні умови соціального життя. Зростаюча напруга, пов'язана зі зміною ціннісних орієнтацій, необхідність пошуку і швидкого знаходження рішень, стресові ситуації – усе це проблеми людського буття, збереження і розвитку особистості, її внутрішнього світу, світоглядної культури.

Призначення посібника – бути в “опозиції” до емпіричної соціальної дійсності, бачити недосконалість світу повсякденної реальності, суспільних відносин, руйнувати установлені стереотипи, шукати шляхи гармонізації людини і навколишнього світу.

Сучасна філософія є узагальненою філософською думкою людства, що ґрунтується на теоретичних надбаннях, здобутих у лоні кожної національної філософії. Ідейною основою сучасної філософії є загальнолюдські пріоритети і цінності. Вивчення філософії стає однією з головних передумов входження кожної молодої людини в загальнокультурний світовий контекст.

У більшості країн світу філософія посідає чільне місце в системі гуманітарних дисциплін, які вивчаються в коледжі. Загальновідомо, що від гуманітарної освіти значною мірою залежить творчий потенціал особистості. Вищий навчальний заклад покликаний вчити студента сміливо висловлювати і захищати власну точку зору. Оволодіння основами філософських знань допомагає студенту стати не просто основами філософських знань допомагає студенту стати не просто “вузьким спеціалістом” у певній галузі, а фахівцем, який уміє мислити і діяти самостійно. “Наскільки людина має відповідати за свої слова та дії, настільки вона мусить філософствувати” (І.Кант).

Проблема прищеплення студентам навичок **самостійного** поповнення знань, формування у них творчого мислення є однією з важливих у навчальному процесі.

В коледжі організація самостійної роботи студентів відбувається в двох напрямках: безпосередньо на уроці та в процесі підготовки до занять.

Велика увага приділяється питанням форм і методів самостійної роботи, формуванню навичок її організації та контролю викладача за результатом праці студентів.

Відповідно до пізнавальної діяльності студентів виділяють такі **види самостійної роботи**:

- за зразком (відтворююча);
- конструктивна;
- творча.

Ми прийшли до висновку, що **керівництво самостійною роботою** студентів зі сторони викладача є важливою складовою частиною його навчальної діяльності. Воно включає в себе такі основні **етапи**:

1. Пізнання мети і завдань самостійної роботи.
2. Планування, вибір засобів і методів.
3. Організація самостійної роботи студентів.
4. Поточний контроль і коректування.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

	Назва розділу, модуля, теми програми	Обсяг годин					
		за навчальною програмою			за робочою навчальною програмою		
		Всього	з них:		Всього	з них:	
ауди-торних	само-стійних		ауди-торних	само-стійних			
1.	Людське усвідомлення об'єктивної і суб'єктивної реальності.						
1.1	Вступ. Філософія як специфічний тип знання.	2	2	2	2		
1.2	Світовий філософський процес. Українська філософія в контексті світової культури.						
1.2.1	Філософія Стародавнього світу.	2	2	2	2		
1.2.2	Філософія Середніх віків та епохи Відродження	4	2	2	4	2	2
1.2.3	Філософія Нового часу	4	2	2	4	2	2
1.2.4	Філософія в XIX – XX століттях	4	4		4	2	2
1.2.5	Філософська думка в Україні	6	6		6	4	2
2	Практичний спосіб людського буття						
2.1	Філософська онтологія: проблема буття						
2.1.1	Проблема буття у філософії	2	2		2	2	

ГУМАНІСТИЧНИЙ ХАРАКТЕР ФІЛОСОФІЇ ЕПОХИ ВІДРОДЖЕННЯ.

План:

1. Поняття "Відродження" і характерні риси духовного життя цієї доби.
2. Основні напрямки філософії епохи Відродження.
3. Характерні риси філософії епохи Відродження.

Після вивчення матеріалу теми Ви повинні:

Знати:

- які саме зміни відбулися у християнському світобаченні в епоху Відродження;
- чому гуманістичний світогляд постав внутрішньо суперечливим явищем;
- якими були провідні змістові акценти у ренесансній філософії.

Вміти:

- пояснити особливості ренесансної трансформації християнського світосприйняття;
- виділити єдину логічну лінію у розвитку філософських шкіл європейського Відродження;
- знаходити аналогі між історичними процесами Відродження та сьогоденням.

Розуміти:

- найважливіші особливості розвитку філософії за умов розвитку основ індустріального суспільства;
- суперечливий характер європейського Відродження, прояви в ньому титанізму та фастівського духу;
- особливості гуманізму як феномену європейської історії;
- світоглядне підґрунтя формування вихідних принципів класичної науки.

Ключові терміни і поняття:

Макрокосм та мікрокосм – поняття, що позначають фундаментальні орієнтири європейського світобачення доби Відродження: макрокосм – великий світ, мікрокосм – малий світ, або людина. Ці поняття співвідносні: мікросвіт є концентрацією та виявленням властивостей великого світу, а останній перебуває у спорідненні із якостями людини.

Антропоцентризм – логічний наслідок тлумачення співвідношення в епоху Відродження макрокосму та мікрокосму: оскільки лише людині в яскравій формі притаманний розум, то якості світу не лише зосереджені в людині, а й через людину виходять у виявлення, усвідомлення, тому людина стає центром та зосередженням якостей світу.

Геліоцентризм – висунуте М.Коперніком положення, що доцільніше вважати не Землю, а Сонце центром світу; за часів Коперніка та пізніше геліоцентризм

розглядали як аргумент проти релігійних тверджень про особливості становлення людини в світі.

Паненізізм – позиція, яка наслідує усі явища світу душею, оскільки саме світова душа постає джерелом життя та активності космосу; через це зірки, планети, мінерали розглядалися як одухотворені істоти.

Філософією епохи Відродження називається сукупність філософських напрямків, що виникли і розвивалися в Європі в XIV – XVII ст., які об'єднувала антицерковна і анти схоластична направленість, спрямованість до людини, віра в його великий фізичний і духовний потенціал.

Виникненню філософії і культури епохи Відродження сприяли:

- удосконалення засобів праці і виробничих відносин;
- криза феодалізму;
- розвиток ремесла і торгівлі;
- підсилення міст, перетворення їх у торгово-промислові, військові і політичні центри, незалежні від феодалів і Церкви;
- укріплення, централізація європейських держав;
- поява перших парламентів;
- відставання від життя, криза Церкви і схоластичної (церковної) філософії;
- підвищення рівня освіти в Європі в цілому;
- великі географічні відкриття (Колумба, Васко да Гама, Магеллана);
- науково-технічні відкриття (винайдення пороху, вогнепальної зброї, станків, мікроскопа та ін.).

Світобачення в епоху Відродження

- Природа і земне життя людини мають реальну цінність;
- Світ і природа являють собою єдине, до того ж розумне творіння Бога;
- Найвище творіння Бога – людина;
- Людина здатна осягти процес творіння, наслідуючи Творця, навіть змагатися з Богом у творчому процесі.

Філософи і мислителі Відродження почали підкреслювати реальну цінність природи і земного життя людини. Вони виходили з того, що світ є реальним.

? Запитання для самостійного закріплення матеріалу

1. Епоха Відродження в історії Європи: загальна характеристика духовного життя.
2. Провідні ідеї та основні представники ренесансного гуманізму.
3. Особливості ренесансного неоплатонізму та натурфілософії.
4. Філософські ідеї пізнього Відродження.

Тест "Хто є хто"

Виберіть у кінці посібника імена філософів, які належать до даного періоду, та заповніть тест.

№	Ім'я мислителя	Період історії, до якого він належить	Державна та етнічна приналежність	Напрямок, течія чи філософська школа	Основні праці	Поняття, введені ним в науковий обіг	Оцінка відповіді

Тести для самоперевірки

27. Що є найвищою цінністю гуманізму Відродження?
 - А. Культура.
 - Б. Людина.
 - В. Античність.
 - Г. Гуманісти Відродження.
 - Д. Всесвіт.
28. Хто є автором праці "Правитель"?
 - А. В.Шекспір.
 - Б. Т.Мор.
 - В. Т.Гоббс.
 - Г. Н.Макиавеллі.
 - Д. Платон.
29. Кому належить вислів "знання – сила"?
 - А. Данте.
 - Б. Н.Макиавеллі.
 - В. Ф.Бекону.
 - Г. Леонардо да Вінчі.
 - Д. Ігнатію Лойолі.

30. Який методи пізнання протиставив Ф.Бекон середньовічній схоластиці?

- А. Дедукцію.
- Б. Індукцію.
- В. Діалектику.
- Г. Майевтику.
- Д. Силогістику.

ЛІТЕРАТУРА

1. Канке В.А. Философия. Исторический и систематический курс. – М., 2001.
2. Кульчицкий О. Основы философии и философских наук. – Мюнхен-Львів, 1995.
3. Лосев А.Ф. Очерки античного символизма и мифологии. – М., 1993.
4. Лосев А.Ф. Словарь античной мифологии. – М., 1990.
5. Мамардашвили М.К. Как я понимаю философию. – М., 1990.
6. Мир философии. Книга для чтения: В 2-х ч. – М., 1998.
7. Мифы народов мира. Энциклопедия: В 2-х т. – М., 1992.
8. Ортега-и-Гасет Х. Что такое философия? – М., 1991.
9. Радугин А.А. Философия: Курс лекций. – 2-е изд., перераб. И дополн. – М., 2001.
10. Спиркин А.Г. Философия. Учебник для технических вузов. – М., 2000.
11. Философия: Курс лекций. – К., 1994.
12. Философия. Учебник / Под ред. В.Д. Губина. – М., 1997.

ПИТАНЯ
до модуля №1

1. Світогляд як духовно-практичний феномен.
2. Типи світогляду.
3. Предмет вивчення філософії.
4. Методи і функції філософії.
5. Головне питання Стародавньої Індії.
6. Філософія Стародавнього Китаю.
7. Філософія Стародавньої Греції.
8. Філософія Платона.
9. Філософія Аристотеля.
10. Середньовічна філософія.
12. Філософія Августина Блаженного.
13. Філософія Томи Аквінського.
14. Основні напрями і характерні риси філософії епохи Відродження.
15. Філософія Нового часу.
16. Рационалістична філософія Декарта. Вчення про субстанцію.
17. Філософія Лейбніца. Вчення про монади.
18. Основні напрями та ідеї німецької класичної філософії.
19. Філософія Еммануїла Канта.
20. Філософія Гегеля.
21. Філософія марксизму.
22. Філософія позитивізму Огюста Конта.
23. Некласична ідеалістична філософія Шопенгауера, Ніцше.
24. Історія філософії як історіографія і як наука.
25. Проблема співвідношення сучасної філософії та історії філософії.

Зміст семінарських занять

Тема Антична філософія : особливості розвитку, морально-етична спрямованість.

Тема Німецька класична філософія. Моральний смисл обмеження людського розуму і розширення меж віри. Особливості та досягнення класичної німецької філософії.

Тема Г. Сковорода - родоначальник української класичної філософії. Філософія П.Г. Шевченка.

Тема Методологія. Метод як усвідомлений спосіб пізнавальної діяльності. Методологічний арсенал науки.

Тема Цінності як ядро духовного світу людини. Проблема суб'єктивного вибору. Цінність і ціль. Цінності і життєвий смисл. Цінність як регулятор поведінки людини.

An illustration of a rolled-up scroll of parchment and a quill pen resting on a small puddle of ink. The scroll is unrolled in the middle, and the quill is positioned to the right of the scroll. The background is a light, textured surface.

Основи
філософських
знань

Шановний студенте!

Якщо ти хочеш бути активним учасником семінарського заняття і отримати позитивну оцінку, тобі слід звернутися до навчального посібника «*Основи філософських знань. Семінарські заняття*»

МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ
ТА ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНИ
ТЕХНОЛОГО-ЕКОНОМІЧНИЙ КОЛЕДЖ
БІЛОЦЕРКІВСЬКОГО НАУ

Номінація:
навчально-методичні матеріали
для забезпечення самостійної
роботи студентів

ОСНОВИ ФІЛОСОФСЬКИХ ЗНАНЬ

Семінарські заняття
ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ
ДО МЕТОДИЧНОГО СУПРОВОДУ
САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
СТУДЕНТІВ ВИЩИХ
НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ
I-II РІВНІВ АКРЕДИТАЦІЇ
ВСІХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Навчальний посібник

Передмова

Дивачні процеси сучасного суперечливого світу ставлять кожному людину в складні умови соціального життя. Зростає напруження, покращається знаннями орієнтації, необхідність пошуку і швидкого знаходження рішень, стресові ситуації – все це проблеми людського буття, збереження і розвитку особистості, її внутрішнього світу, світоглядної культури.

Привичення *посібника* – бути в "опозиції" до емпіричної соціальної дійсності, бачити недосконалість світу повсякденної реальності, суспільних відносин, рубувати установлені стереотипи, шукати шляхи гармонізації людини і навколишнього світу.

Сучасна філософія є узагальненою філософською думкою людства, що ґрунтується на теоретичних надбаннях, здобутих у лоні кожної національної філософії. Ідеєю основою сучасної філософії є загальнолюдські пріоритети і цінності. Вивчення філософії стає однією з головних передумов виходження кожної молодої людини в загальнокультурний світовий контекст.

У більшості країн світу філософія посідає чільне місце в системі гуманітарних дисциплін, які вивчаються в коледжі. Загальновідомо, що від гуманітарної освіти значною мірою залежить творчий потенціал особистості. Вищий навчальний заклад покликаний вчити студента сміливо висловлювати і захищати власну точку зору. Оволодіння основами філософських знань допомагає студенту стати не просто основами філософських знань, а допомогти студенту стати не просто "вузьким спеціалістом" у певній галузі, а фахівцем, який уміє мислити і діяти самостійно. "Наскільки людина має відповідати за свої слова та дії, настільки вона мусить філософствувати" (І.Кант).

Проблема прищеплення студентам навичок самостійного пошуку знань, формування у них творчого мислення є однією з важливих, а головним чином, навчальних процесів.

В коледжі організація проведення семінарських занять відбувається в двох напрямках: безпосередньо на уроці та в процесі підготовки до занять.

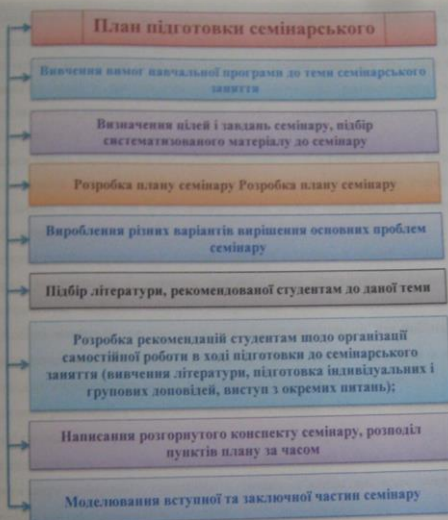
Основи
філософських
знань

Вступ

Семинарські заняття як форма навчання мають давню історію, висхідну до античності. Саме слово «семинар» походить від латинського «seminarium» - розсадник і пов'язано з функціями «посіву» знань, що передаються від вчителя до учнів і «проростають» у свідомості учнів, здатних до самостійних суджень, до відтворення і поглиблення отриманих знань. Семинарські заняття носили практичний характер і являли собою школу того чи іншого вченого, під керівництвом якого студенти практично освоювали теоретичний курс дисципліни, методику наукового дослідження. Семинарська форма навчання постійно розвивалася, все більш чітко реагуючи на завдання вищої школи.

У сучасній вищій школі семінар є одним з основних видів практичних занять з різних наук, так як представляє собою засіб розвитку у студентів культури наукового мислення спілкування.

Семинар - це така форма організації навчання, при якій на етапі підготовки домінує самостійна робота учнів з навчальною літературою та іншими дидактичними засобами над серією питань, проблем і завдань, а в процесі семінару йдуть активне обговорення, дискусії та виступи учнів, де вони під керівництвом вчителя роблять узагальнюючі висновки і висновки. Успіх усього семінару і особливо на етапі його підготовки багато в чому залежить від ефективності самостійної роботи учнів. Іншими словами семінар вбирає в себе, інтегрує як частину самостійну роботу учнів. Семінар у порівнянні з іншими формами навчання вимагає від учнів досить високого рівня самостійності в роботі з літературою - вміння працювати з декількома джерелами, здійснити порівняння того, як один і той же питання викладається різними авторами, зробити власні узагальнення і висновки. Як вже зазначалося, при підготовці до семінару і в процесі його проведення учнів пред'являють більш високі вимоги в плані їх самостійності, ініціативності, рівня розвитку їхнього вміння працювати з навчальною літературою, що створює більш сприятливі умови, ніж на звичайному уроці, для організації

Плани семінарських занять, їх тематика, рекомендована література, мета завдання її вивчення повідомляються викладачем на вступних заняттях або методичних вказівках з даної дисципліни.

Перш ніж приступити до вивчення теми, необхідно прокоментувати основні питання плану семінару. Такий підхід викладача допомагає студентам швидко знаходити потрібний матеріал до кожного з питань, не витрачаючи на другорядному.

*Основи
філософських
знань*

ХІД І ОСНОВНИЙ ЗМІСТ ЗАНЯТТЯ

1. Організаційна частина:
 - ✓ Перевірка наявності студентів на занятті
 - ✓ Перевірка готовності студентів до заняття
2. Актуалізація опорних знань:
 - Назвіть особливості античної філософії.
 - Визначити особливості становища людини у світі.
- ✓ Особливості історичного формування філософії.
- ✓ Визначте особливості та характерні риси Західного та Східного типу цивілізацій

3. Повідомлення теми, мети семінару та особливості його проведення.
4. Мотивація навчальної діяльності.
 - Значимість теми для:
 - ✓ Вивчення інших тем і предметів
 - ✓ Складання екзамену
 - ✓ Майбутньої професії
 - ✓ В особистому житті та побуті

Викладач: Сьогодні кожен з Вас має під час дискусії довести свою власну точку зору щодо: людини, природи, краси, суспільства, використовуючи погляди видатних античних філософів. На сьогоднішньому занятті ми починемо складати таблицю, яку ви будете оформляти впродовж всього вивчення курсу. Всю інформацію, яка буде в таблиці, Ви можете використати в процесі підготовки до екзамену.

Таблиця узагальнення матеріалу

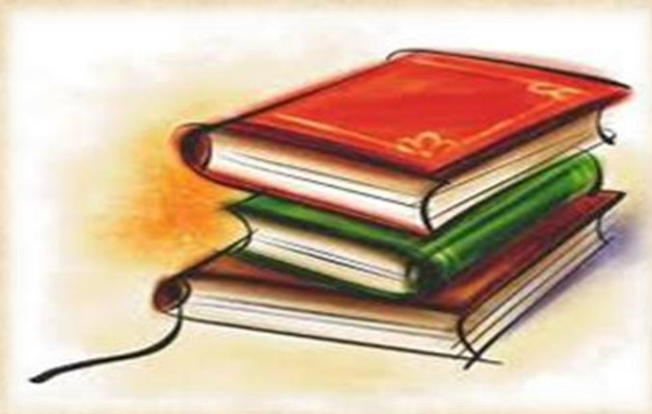
Таблиця 1

№	Філософ	Період історії	Національна належність	Напрям, течія або філософська школа	Філософські поняття, увведені в науковий обіг філософом

4.1 Пропоную провести «Парад філософських шкіл Стародавньої Індії та Стародавнього Китаю» (студенти пропонують музично-театралізовані виступи із супроводом мультимедійних презентацій). Після презентацій коротке узагальнення. Результати узагальнення пропонуються занести у таблицю викладену вище.

*Основи
філософських
знань*

*Організація самостійної роботи студентів
з навчальної дисципліни
«Основи філософських знань»*

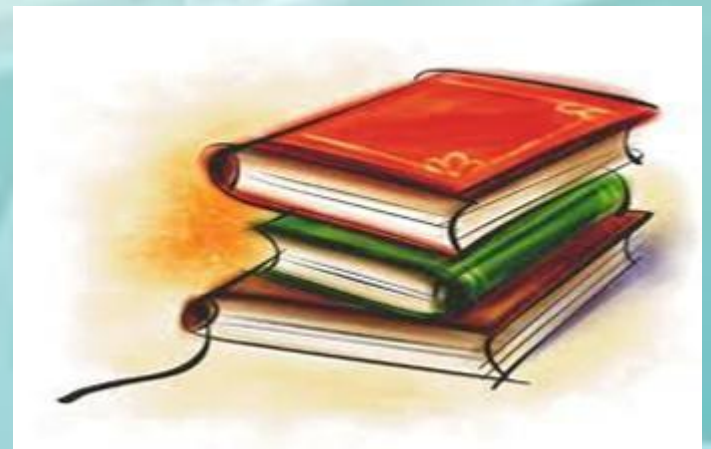
*Самостійна робота студента (СРС) -
це самостійна діяльність студента,
яку викладач планує разом зі
студентом, але виконує її студент за
завданнями та під методичним
керівництвом і контролем викладача
без його безпосередньої участі.*

Мета самостійної роботи студентів двоєдина:

- ✚ засвоєння знань, умінь, навиків*
- ✚ формування самостійності як риси особистості*

Основними функціями самостійної роботи є

- ✚ пізнавальна;*
- ✚ самостійна;*
- ✚ прогностична;*
- ✚ коригуюча ;*
- ✚ виховна.*

Самостійна робота

Базова

- *робота з лекційним матеріалом, що передбачає опрацювання конспекту лекцій і навчальної літератури;*
- *підбір і огляд літератури, електронних джерел інформації з індивідуально заданої проблеми курсу;*
- *підготовка до лабораторних робіт, до практичних і семінарських занять;*
- *підготовка до контрольної роботи і колоквиуму;*
- *підготовка до заліку і атестації;*
- *написання реферату (есе) із заданої проблеми.*

Додаткова

- ✿ *підготовка до модуля, заліку, іспиту;*
- ✿ *дослідницька робота і участь у наукових студентських конференціях, семінарах і олімпіадах;*
- ✿ *наукових публікацій з наперед визначеної викладачем теми;*
- ✿ *участь в МАН.*

Для організації самостійної роботи необхідно

- ▶ *чітко поставити мету і завдання;*
- ▶ *визначити необхідний результат самостійної роботи;*
- ▶ *визначити форми контролю вивчення знань, умінь, професійних навичок;*
- ▶ *надавати інформацію про рекомендовані навчальні видання.*

*Самостійна робота студентів
з навчальної дисципліни
«Основи філософських знань» забезпечує*

- ✓ системність знань та засобів навчання;
- ✓ володіння розумовими процесами;
- ✓ мобільність і критичність мислення;
- ✓ володіння засобами обробки інформації;
- ✓ здібність до творчої праці.

Шановний студенте!

Нагадуємо тобі, що матеріали для самостійного вивчення можна знайти у навчальних посібниках «Основи філософських знань. Семінарські заняття», «Основи філософських знань. Робочий зошит», «Основи філософських знань. Гіпер конспект», «Основи філософських знань. У запитаннях і відповідях»

*Основи
філософських
знань*

Зміст самостійного вивчення

Тема Філософія Відродження: гуманістичний характер; науково-природничі погляди; соціально-політичні ідеї; етика Ренесансу. Проблема людської особистості.

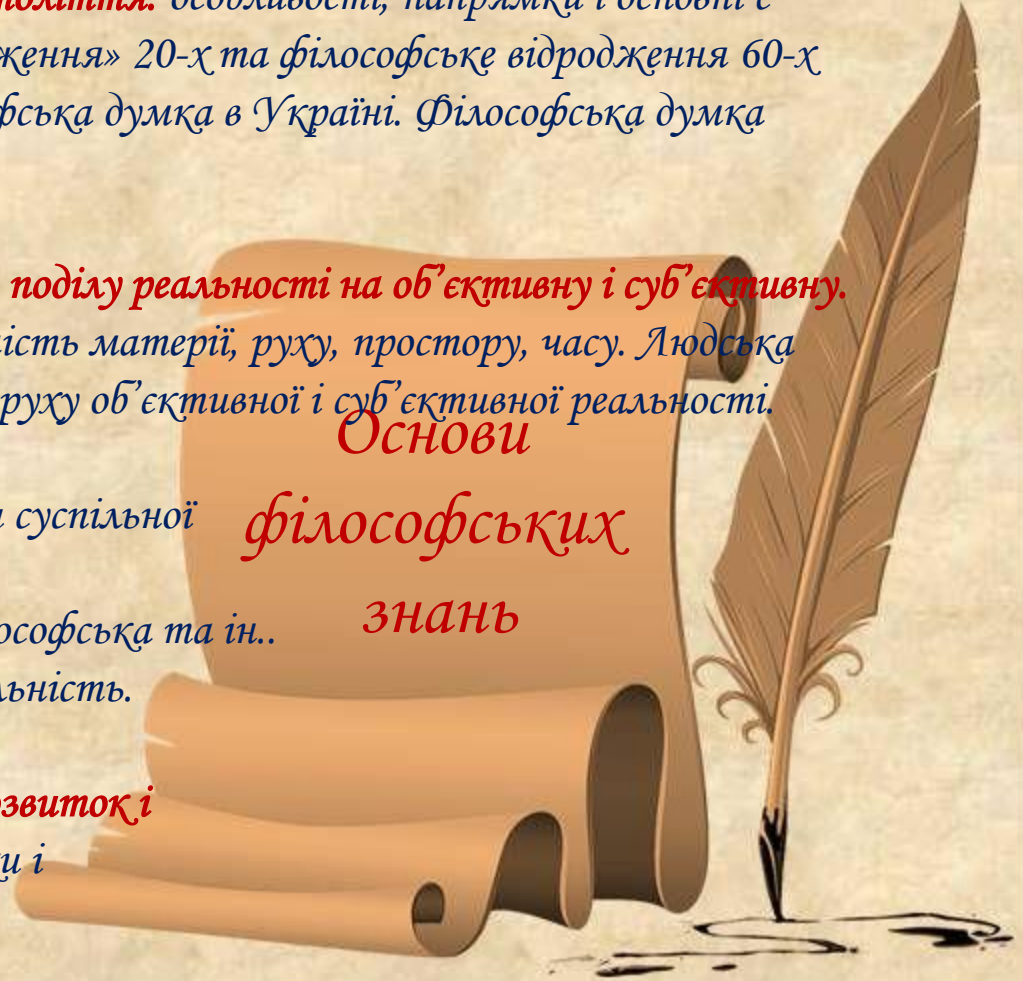
Тема Академічна філософія ХІХ століття: особливості, напрямки і основні є філософські ідеї. «Культурне відродження» 20-х та філософське відродження 60-х років ХХ століття. Сучасна філософська думка в Україні. Філософська думка української діаспори.

Тема Практичні витоки людського поділу реальності на об'єктивну і суб'єктивну. Реальність буття та небуття. Єдність матерії, руху, простору, часу. Людська діяльність як особливий спосіб саморуху об'єктивної і суб'єктивної реальності.

Тема Суспільна свідомість. Форми суспільної свідомості: політична, правова, моральна, естетична, релігійна, філософська та ін.. проблема вибору свободи і відповідальність.

Тема Діалектика як вчення про розвиток і універсальні зв'язки. Загальні ознаки і людський критерій розвитку.

**ОСНОВИ
філософських
ЗНАНЬ**

Зміст самостійного вивчення

Тема Пізнання і знання. Проблема істини. Практика як критерії істини.

Практика як спосіб ставлення і відношення людини до світу і до самої себе.

Типологія видів практики: виробничої, соціальної, політичної, духовної. Знання і мудрість.

Тема Сутність та структура духовного життя суспільства. Поняття «культура» як єдність матеріальних і духовних цінностей, вироблених людством.

Історична різноманітність і єдність типів суспільства. Формація і цивілізація. Є

Сучасні концепції суспільного розвитку, його критерії.

Тема Проблема людини в історії філософії.

Філософський зміст поняття «індивід», «індивідуальність», «особистість».

Типологія особи. Проблема відчуження людини та шляхи її подолання.

Тема Цінність як ядро духовного світу людини. Проблема суб'єктивного вибору.

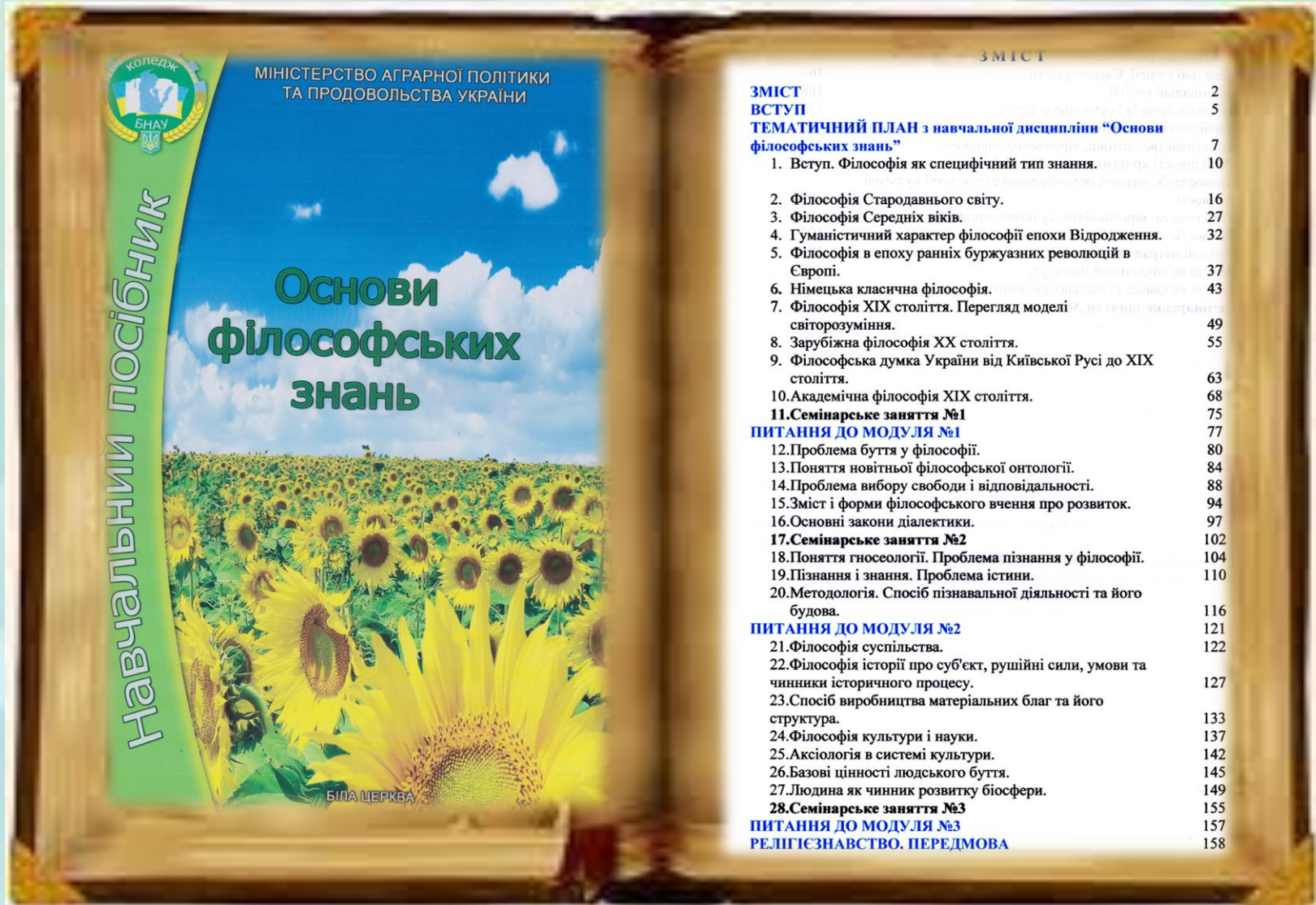
Цінність і ціль. Цінності і життєвий смисл. Цінність як регулятор поведінки людини. Базові цінності людського буття. Цінності орієнтації. Вищі духовні цінності. Поняття про духовну досконалість.

**Основи
філософських
знань**

An illustration of a rolled-up scroll and a quill pen. The scroll is light brown and partially unrolled, with the text 'Основи філософських знань' written on it in red. The quill pen is also light brown and stands upright to the right of the scroll. The background is a textured, parchment-like surface.

Посібник
з навчальної дисципліни
«*Основи філософських знань*»

для забезпечення самостійної роботи студентів ВНЗ I-II рівнів акредитації

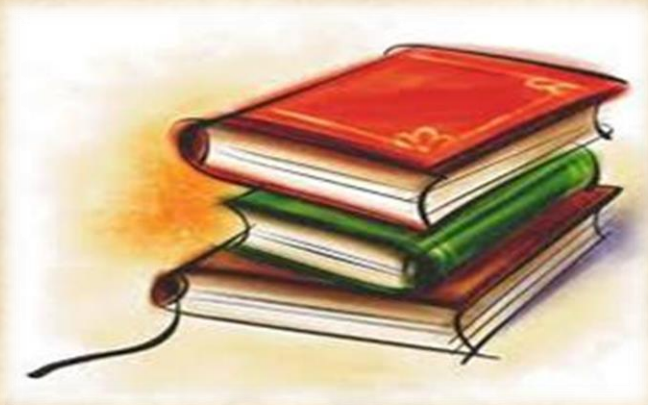

Робочий зошит

«Основи філософських знань»

Структура

1. Рекомендації щодо роботи із зошитом
2. Матеріал для перевірки знань з кожної теми
3. Перелік літератури

МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ
ТА ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНИ

РОБОЧИЙ ЗОШИТ

ОСНОВИ ФІЛОСОФСЬКИХ ЗНАТЬ (РОБОЧИЙ ЗОШИТ)

БІЛА ЦЕРКВА

ЗМІСТ

ЗМІСТ

ВСТУП

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН з навчальної дисципліни “ Основи філософських знань ”

1. Вступ. Філософія як специфічний тип знання.	6
2. Філософія Стародавнього світу.	13
3. Філософія Середніх віків.	20
4. Гуманістичний характер філософії епохи Відродження.	25
5. Філософія в епоху ранніх буржуазних революцій в Європі.	29
6. Німецька класична філософія.	34
7. Філософія XIX століття. Перегляд моделі світорозуміння.	39
8. Зарубіжна філософія XX століття.	43
9. Філософська думка України від Київської Русі до XIX століття.	47
10. Академічна філософія XIX століття.	51
11. Проблема буття у філософії.	55
12. Поняття новітньої філософської онтології.	61
13. Проблема вибору свободи і відповідальності.	66
14. Зміст і форми філософського вчення про розвиток.	69
15. Основні закони діалектики.	72
16. Поняття гносеології. Проблема пізнання у філософії.	76
17. Пізнання і знання. Проблема істини.	81
18. Методологія. Спосіб пізнавальної діяльності та його будова.	84
19. Філософія суспільства.	87
20. Філософія історії про суб'єкт.	91
21. Спосіб виробництва матеріальних благ та його структура.	95
22. Філософія культури і науки.	98
23. Аксиологія в системі культури.	102
24. Базові цінності людського буття.	105
25. Людина як чинник розвитку біосфери.	109
26. Релігієзнавство як наука.	113
27. Локальні релігії. Світові релігії.	116
28. Національні релігії.	120
29. Буддизм: історія і сучасність. Іслам.	123
30. Давні вірування праукраїнців.	126
31. Християнство: витоки, віровчення, еволюція.	129
32. Особливості християнства в Україні.	132
33. Православ'я: витоки, організаційна структура і культурні особливості.	135

“Всі науки більш необхідні, ніж філософія, але кращої неї немає жодної”

/Аристотель/

“Філософствувати можна навчитися тільки завдяки вправам і самотійному мисленню”.

/ І. Кант /

“Філософія, або любомудрість, містить в собі задоволення, дивовижні по чистоті та непохитності і, володіючи знаннями, проводить час в роздумах і отримує більше задоволення, ніж ті, хто в пошуках знання. ”

/Аристотель/

Рекомендації щодо роботи із зошитом

Сучасний студент – це освічена людина, світогляд якої формується на основі складної системи інформації. Формування філософського розуміння світу потребує досягнення філософських поглядів минулого і сьогодення, оцінки особистого життя та розвитку суспільства. Розібратися в розмаїтті філософських концепцій, підняття на сучасний рівень розуміння буття вимагає від студентів чималих зусиль. Для орієнтації в підготовці до семінарських занять по історії філософії Вам, шановний студент, пропонується цей зошит.

При роботі з зошитом ви повинні перш за все підготуватися до вказаної теми відповідно до основних питань, приведених в зошиті. Зошит містить також основні поняття теми, питання для письмової відповіді, ключові поняття та категорії, а також логічні вправи.

Подбайте, щоб на всі запитання була дана вичерпана відповідь, всі ключові поняття та категорії – визначені, а також розв'язані логічні вправи. Не відволікайтесь від заданого питання при розв'язанні вправ, висловлюйте своє позитивне і негативне відношення, висловлюйтесь коротко і зрозуміло. Використовуйте рекомендовану нижче літературу, а також філософські першоджерела.

*Бажаємо успіхів у Вашій творчій праці
та розвитку Вашої філософської думки!*

Тема ВСТУП. ФІЛОСОФІЯ ЯК СТЕДИФИЧНИЙ ПИИТ ЗНАННЯ

1. Загальне поняття світогляду і його види. Міфологія і релігія як світогляд.
2. Еволюція філософського світогляду.
3. Предмет філософії, її функції. Джерела філософії.
4. Світогляд, його структура і типи. Методи філософії.

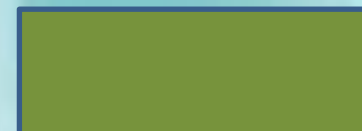
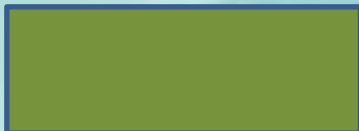
*Зверніть увагу на зміст основних понять теми:
Світогляд, рефлексія, категорії, філософія, релігія, мистецтво*

Чи відомо тобі?

(завдання I рівня)

1. Що передувало філософському знанню?

2. Основні складові світогляду:

3. Охарактеризуйте основні функції філософії:

Світоглядна

Пізнавальна

Логічна

Соціально-
адаптивна

Критична

Виховна

**Дайте визначення
поняттям:**

(завдання I рівня)

1. Мудрість _____

2. Філософія _____

3. Світогляд _____

4. Міфологія _____

5. Релігія _____

6. Діалектика _____

7. Метафізика _____

Тести
для самоперевірки

(завдання II рівня)

1. Що означає термін «філософія»?

А. Мудрість.	
Б. Любов.	
В. Любов до мудрості.	
Г. Знання	
Д. Вміння розмовляти.	

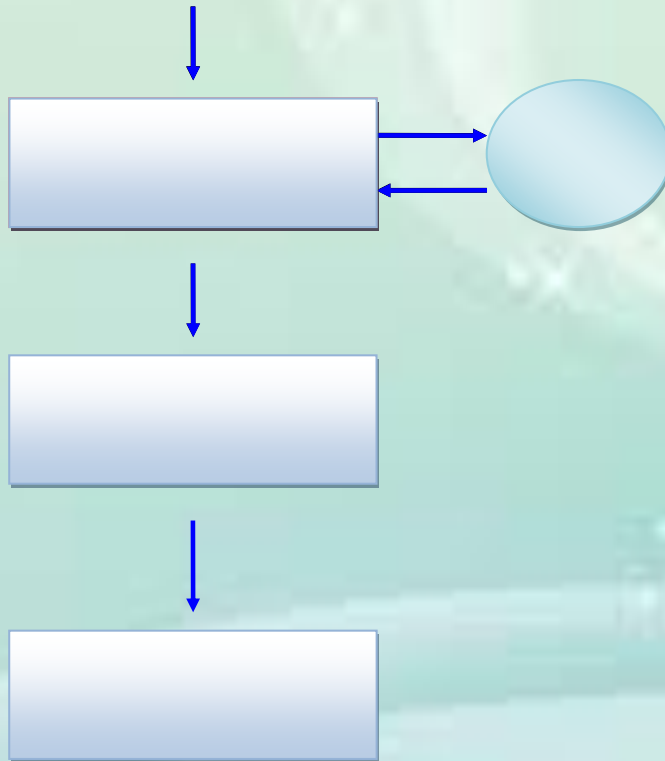
2. Що є основним світоглядним питанням?

А. Сутність світу.	
Б. Сутність буття.	
В. Сутність людини.	
Г. Місце людини у світі	
Д. Предмет споглядання.	

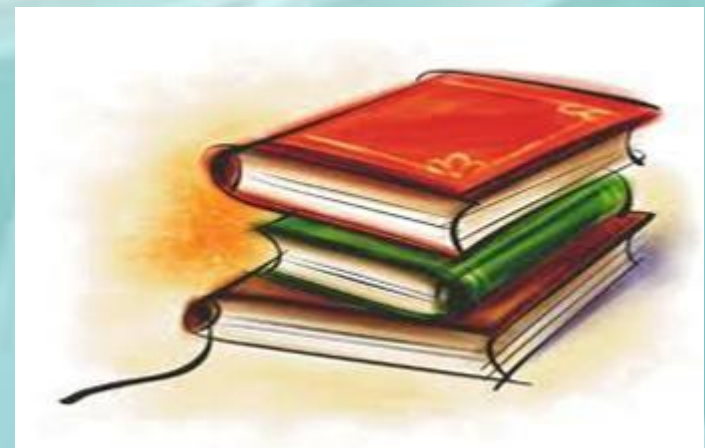
3. Що є історично першою формою світогляду?

А. Міф.	
Б. Релігія.	
В. Філософія.	
Г. Наука	
Д. Телебачення.	

Предмет філософії

Основні питання філософії	Основні розділи філософського знання

**Хочеш отримати вищий бал -
вислови свою думку**

“Мудрий повинен жити серед простого народу, бути подібним до масла, яке плаває на воді, але не змішується з нею” /Піфагор/

“Слово має силу так діяти на стан душі, як склад ліків діє на тіло. Подібно тому, як різні ліки відганяють різні соки з тіла, причому одні пересікають хворобу, а інші життя, так і речі – одні повергають слухача в печаль, інші задовольняють, а деякі отруюють і заворожують душу” /Піфагор /

“Мудрець – мета всіх існуючих речей. При допомозі відчуттів він – міра речей, які сприймаються чуттєво. А при допомозі розуму – міра розумоосязжних речей” /Демокріт/

“Мудрій людині вся Земля відкрита. Бо для гарної душі вітчизна – весь світ” /Демокрит/

*“Всі науки більш необхідні ніж філософія, але краще її нема ні однієї”
/Арістотель/*

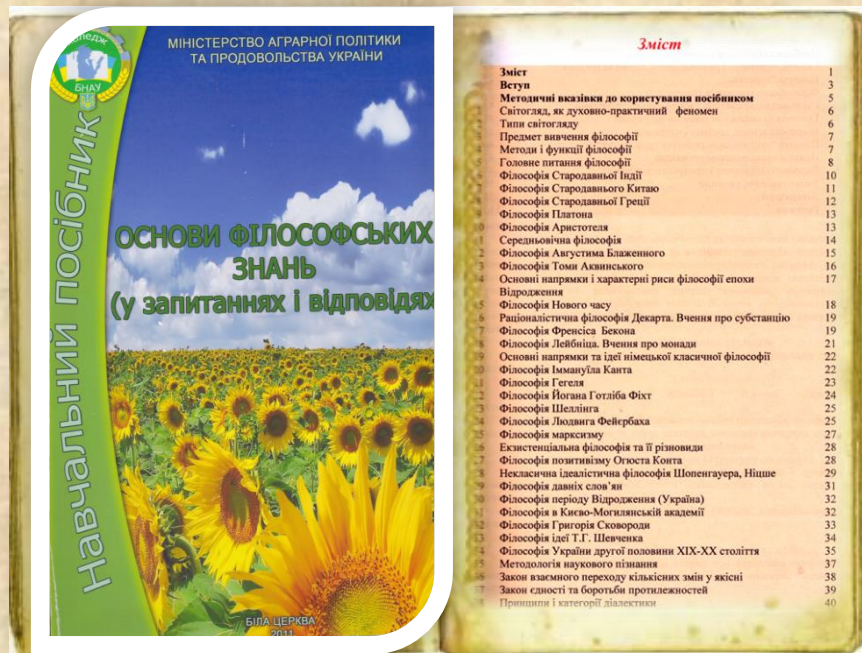
*На питання “Що швидко старіє?” Арістотель відповів – “Вдячність”
/Демокрит/*

Шановний студенте!

Якщо ти готуєшся до екзаменів, тобі слід звернутися до навчального посібника

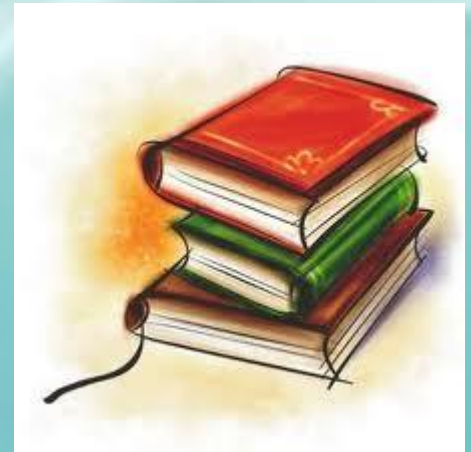
«Основи філософських знань. У запитаннях і відповідях»

Основи
філософських
знань

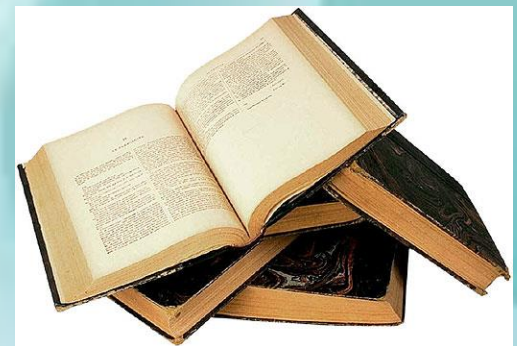
Навчальний посібник
«Основи філософських знань»
(у запитаннях і відповідях)

- 1. Вступ до дисципліни*
- 2. Вимоги до знань та вмінь*
- 3. Короткий зміст матеріалу*
- 4. Питання для підготовки до екзамену*
- 5. Перелік літератури*

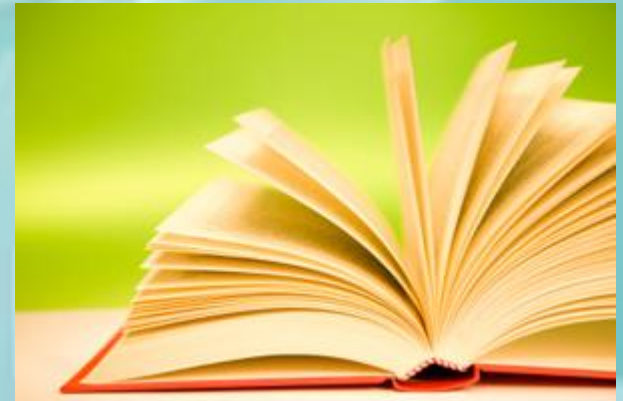

Вступ до дисципліни

Філософія постає своєрідним випробуванням людського інтелекту щодо його можливостей. Вона спирається на унікальні властивості людської думки – сприймати себе та усвідомлювати та реальності, розгортання розумових актів від гранично широкої межі узагальнення – межі буття та небуття. Унаслідок цього філософія являє собою історичну школу самовибудовування, дисциплінування, культивування людської думки, постає думкою про думку. Саму назву “філософія” перекладають із давньогрецької як “любов до мудрості”, а слово “софія” (мудрість), своєю чергою, - як “говорити, стверджувати цілісно (доречно)”. Отже, філософія була і залишається інтелектуальною формою відповіді на глибинні занепокоєння та запити людини, вона завжди потрібна людині, а особливо тоді, коли життя вимагає вибору, визначення моральної та соціальної позицій.

Завдання посібника – дати методичний та теоретичний матеріал для контактної (самостійної) підготовки до екзаменів, семінарів, заліків. Це, насамперед, широке застосування наочно-демонстративного матеріалу (схем, таблиць, малюнків). Унаслідок того посібник передбачає необхідність звертання до інших філософських джерел: словників, філософських хрестоматій та антологій, оригінальних текстів. Водночас матеріал посібника досить повний у плані висвітлення основних питань навчальної програми з філософії.

Вимоги до знань та вмінь студентів

Після вивчення курсу дисципліни “Основи філософських знань” студенти повинні:

Знати:

- + історичні типи філософії, основні парадигми філософствування;*
- + основні галузі філософського знання (онтологія, гносеологія, логіка, філософська антропологія, етика, естетика, соціальна філософія тощо);*
- + основні форми буття і сутність діалектики;*
- + походження свідомості, форми і структуру свідомості;*
- + шляхи пізнання світу, функціонування знання у сучасному інформаційному суспільстві, особливості взаємозв'язку науки, техніки з сучасними соціальними й етичними проблемами;*
- + форми суспільної свідомості, її свободи, відповідальності за збереження життя, природи, культури;*

Уміти:

- ✿ *обґрунтувати свою світоглядну та громадську позицію; застосовувати одержані знання при вирішенні професійних завдань, при розробці соціальних та екологічних проєктів, організації міжлюдських відносин;*
- ✿ *науково аналізувати соціальнозначущі проблеми і процеси, факти і явища суспільного життя;*
- ✿ *розуміти й об'єктивно оцінювати досягнення культури, пояснювати феномен культури й цивілізації;*
- ✿ *володіти методологією й методами пізнання, творчої діяльності; вдаватися до діалогу як засобу вирішення соціальних і етичних проблем, досягнення консенсусу.*

Філософія у питаннях і відповідях

1. Світогляд як духовно-практичний феномен

Світогляд – сукупність узагальнених уявлень людини про світ, місце людини у світі, підвалини людських взаємин із світом, що виконують функції людського самоусвідомлення та світоорієнтування.

2. Типи світогляду

В історії людства виділяють три основні типи світогляду

міфологія

релігія

філософія

Міфологія – форма суспільної свідомості, світогляду давнього суспільства, яка містить в собі як фантастичне, так і реалістичне сприйняття навколишньої дійсності.

Релігія – форма світогляду, основана на вірі в наявність фантастичних сил, які впливають на життя людини і навколишній світ. При релігійному світогляді для людини характерна чуттєва, образно-емоційна форма сприйняття навколишньої дійсності.

Філософія – особливий, науково-теоретичний тип світогляду. Філософський світогляд відрізняється від релігійного і міфологічного тим, що він:

- заснований на знанні (а не на вірі або вимислі);
- рефлексивний (має місце звернення думки до самої себе);
- логічний (має внутрішню єдність і систему);
- опирається на чіткі поняття і категорії).

Таким чином, філософія являє собою найвищий рівень і вид світогляду, який відрізняється раціональністю, системністю, логікою і теоретичною оформленістю.

3. Предмет вивчення філософії

Предметом називається коло питань, які вивчає філософія. Загальну структуру предмету філософії, філософського знання складають чотири основних розділи:

- онтологія (вчення про буття);
- гносеологія (вчення про пізнання);
- людина;
- суспільство.

Основними методами філософії є:

- діалектика,
- метафізика
- догматизм,
- еkleктика,
- софістика,
- герменевтика.

Під філософським методом розуміють спосіб побудови і обґрунтування системи філософського значення.

Основними методами філософії є:

- Діалектика
- Метафізика
- Догматизм
- Еkleктика
- Софістика
- Герменевтика

4. Методи і функції філософії

Діалектика – метод філософського дослідження, при якому речі, явища розглядаються критично, послідовно з урахуванням їх внутрішніх протиріч, змін, розвитку, причин і наслідків, єдності і боротьби протилежностей.

Метафізика – метод, протилежний діалектиці, при якому об'єкти розглядаються:

- уособлено, як самі по собі (а не з точки зору їх взаємозв'язку);
- статично (ігнорується факт постійних змін, саморуху, розвитку);
- однозначно (ведеться пошук абсолютної істини, не приділяється уваги протиріччям).

Догматизм – сприйняття навколишнього світу через призму догм – раз і назавжди прийнятих переконань, недоведених, "даних згори" і які носять абсолютний характер. Цей метод був властивий середньовічній теологічній філософії.

Еkleктика – метод, оснований на роз'ясненні будь-яких поглядів, ідей, які приваблюють масову свідомість, але не мають реальної ні онтологічної, ні гносеологічної цінності і достовірності.

Софістика – наперед визначене, свідоме застосування в спорі і в доведенні софізмів, тобто неправдивих, хибних положень, аргументів, замаскованих зовнішньою, формальною правильністю.

Герменевтика – у класичній філософії вчення про інтерпретацію текстів.

Питання для підготовки до екзамену з навчальної дисципліни “Основи філософських знань”

- 1 *Світогляд як духовно-практичний феномен*
- 2 *Типи світогляду*
- 3 *Предмет вивчення філософії*
- 4 *Методи і функції філософії*
- 5 *Головне питання філософії*
- 6 *Філософія Стародавньої Індії*
- 7 *Філософія Стародавнього Китаю*
- 8 *Філософія Стародавньої Греції*
- 9 *Філософія Платона*
- 10 *Філософія Аристотеля*
- 11 *Середньовічна філософія*
- 12 *Філософія Августина Блаженного*
- 13 *Філософія Томи Аквінського*
- 14 *Основні напрямки і характерні риси філософії епохи Відродження*
- 15 *Філософія Нового часу*
- 16 *Раціоналістична філософія Декарта. Вчення про субстанцію*
- 17 *Філософія Френсіса Бекона*
- 18 *Філософія Лейбніца. Вчення про монади*
- 19 *Основні напрямки та ідеї німецької класичної філософії*
- 20 *Філософія Іммануїла Канта*

Шановний студенте!

Якщо ти хочеш ознайомитися з мультимедійним забезпеченням навчальної дисципліни «Основи філософських знань», тобі слід звернутися до «Основи філософських знань. Гіпер конспект»

*Основи
філософських
знань*

Філософія стародавнього світу

План

- 1. Проблема людини – змістовне ядро всіх проблем стародавньої філософії.*
- 2. Загальні поняття та характерні риси китайської філософії.*
- 3. Характерні риси давньоіндійської філософії.*
- 4. Морально-етична проблематика давньогрецької філософії.*
- 5. Антична філософія. Поняття, етапи розвитку, особливості.*

Китайська філософія

Три основні етапи:

VII ст. до н.е. – III ст. н.е. – зародження і становлення стародавніх національних філософських шкіл;

III-XIX ст. н.е. – проникнення в Китай із Індії буддизму (III ст. н.е.) і його вплив на національні філософські школи;

XX ст. н.е. – сучасний етап – збагачення китайської філософії досягненнями європейської та світової філософії.

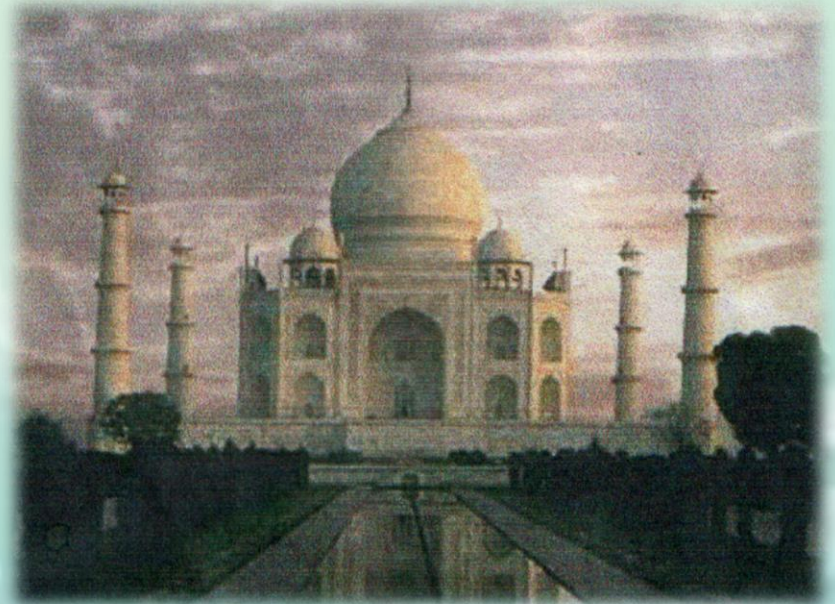
Стародавніми національними філософськими вченнями в Китаї є

даосизм

легізм

конфуціанство

Давньоіндійська філософія

Три основних етапи:

XV – VI ст.
до н.е. – ведичний період

VI – II ст. до н.е.
– епічний період

II ст. до н.е. – VII ст. н.е.
– епоха сутр

Давньогрецька філософія

Давньогрецькою називається філософія, вироблена грецькими філософами, що проживали на території сучасної Греції, а також в грецьких полісах. В своєму розвитку вона пройшла...

чотири основних етапи:

досократівський
VII – V ст. до н.е.;

елліністичний – кінець
IV – II ст. до н.е.;

(сократівський)
середина V – кінець IV ст. до н.е.

римський
I ст. до н.е. – V ст. до н.е.

Шановний студенте!

Усі методичні рекомендації, а також навчальні посібники з навчальної дисципліни «Основи філософських знань», ти можеш знайти на сайті Технологіко-економічного коледжу Білоцерківського НАУ

*Основи
філософських
знань*

ТЕК БНАУ

Технологічно-Економічний
Коледж БНАУ

[ЗМІНИ ДО РОЗКЛАДУ](#)
[СТУДЕНТУ ЗАОЧНИКУ](#)
[ЗАПИТАННЯ-ВІДПОВІДІ](#)
[КОНТАКТИ](#)

Технологічно-економічний коледж БНАУ

Наш коледж утверджує в своїй практиці інноваційні технології навчання і виховання молоді, працює над формуванням професійної компетентності майбутнього фахівця, людини високої культури, здатної до творчої праці, професійного розвитку.

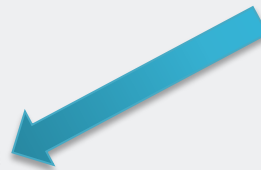
Приймальна комісія

Головне меню

[НОВИНИ](#)
[ВІТАЛЬНЕ СЛОВО](#)
[ІСТОРИЧНА ДОВІДКА](#)
[АДМІНІСТРАЦІЯ](#)
[НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС](#)
[МЕТОДИЧНА РОБОТА](#)
[ПРАКТИЧНЕ НАВЧАННЯ](#)
[ВІДДІЛЕННЯ](#)

Загальноосвітні дисципліни

- Англійська мова *(1 Стаття)*
- Інформатика і комп'ютерна техніка *(1 Стаття)*
- Інформатика (1 курс) *(1 Стаття)*
- Основи правознавства *(1 Стаття)*
- Фізика *(1 Стаття)*
- Біологія *(1 Стаття)*
- Математика *(1 Стаття)*
- Основи філософських знань *(1 Стаття)*
- Психологія спілкування *(1 Стаття)*
- Українська мова *(1 Стаття)*
- Соціологія *(1 Стаття)*
- Всесвітня історія *(1 Стаття)*
- Географія *(1 Стаття)*

Наші партнери

Авторизація

Здравствуйте. hvkn

ТЕК БНАУ

Технологічно-Економічний
Коледж БНАУ

[ЗМІНИ ДО РОЗКЛАДУ](#)

[СТУДЕНТУ ЗАОЧНИКУ](#)

[ЗАПИТАННЯ-ВІДПОВІДІ](#)

[КОНТАКТИ](#)

Приймальна комісія

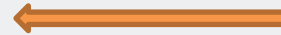
Технологічно-економічний коледж БНАУ

Наш коледж утверджує в своїй практиці інноваційні технології навчання і виховання молоді, працює над формуванням професійної компетентності майбутнього фахівця, людини високої культури, здатної до творчої праці, професійного розвитку.

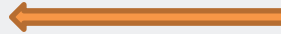

Основи філософських знань

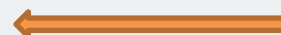
Навчальні посібники - завантажити

Робочий зошит - завантажити

Гіперконспект лекцій - завантажити

Головне меню

[НОВИНИ](#) ◀

[ВІТАЛЬНЕ СЛОВО](#)

[ІСТОРИЧНА ДОВІДКА](#)

[АДМІНІСТРАЦІЯ](#)

[НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС](#) ◀

[МЕТОДИЧНА РОБОТА](#)

[ПРАКТИЧНЕ НАВЧАННЯ](#) ◀

[ВІДДІЛЕННЯ](#) ◀

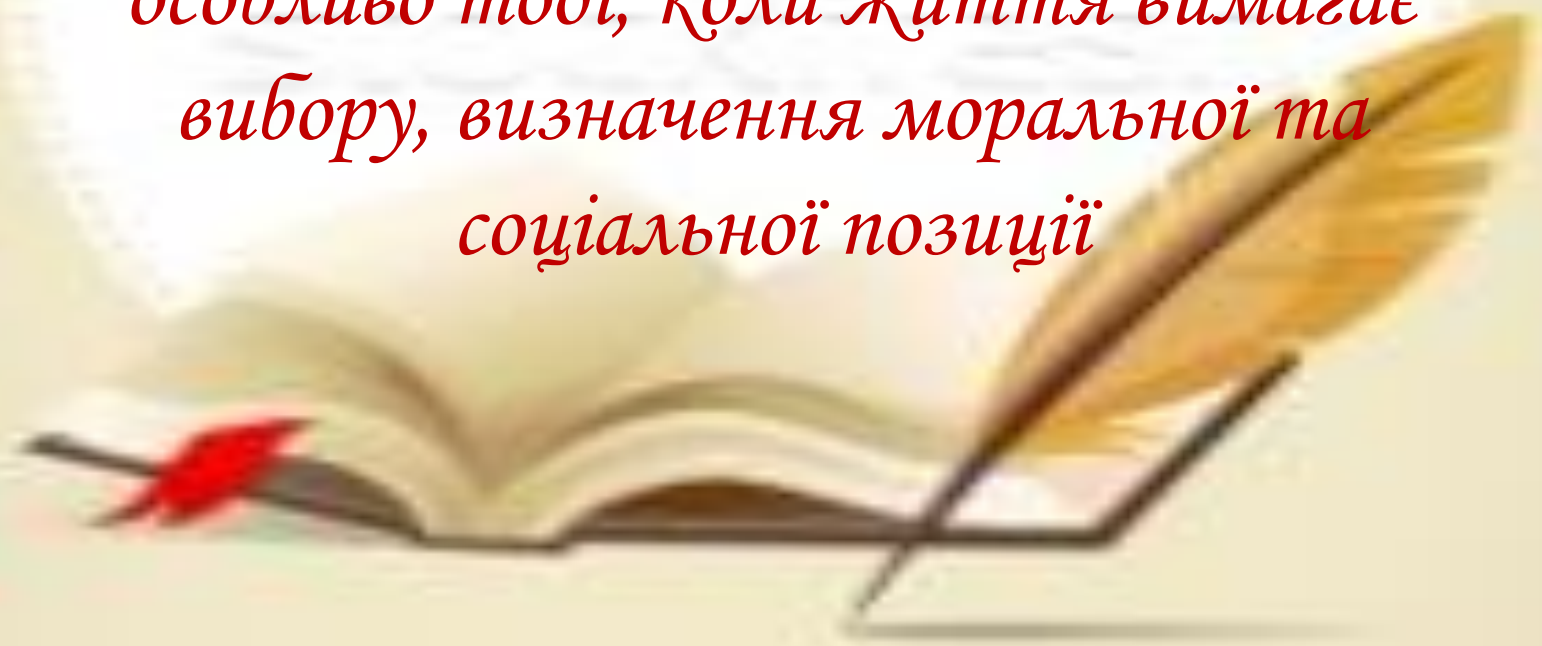
Наші партнери

Авторизація

Здравствуйте, boyko

Отже, філософія була і залишається інтелектуальною формою відповіді на глибокі занепокоєння та запити людини, вона завжди потрібна людині, а особливо тоді, коли життя вимагає вибору, визначення моральної та соціальної позиції

ГЛОСАРІЙ

— забезпечує тлумачення й вивчення основних понять, які необхідні для адекватного осмислення навчального матеріалу

Основи
філософських
знань

Агностицизм — філософське вчення, яке заперечує пізнання об'єктивного світу та об'єктивного значення істини.

Аксіологія — теорія цінностей, узагальнені стійкі уявлення про блага, об'єкти, які є речами бажань та прагнень людини та яким надано переваги самою людиною.

Антропоцентризм — вчення, за яким людина є центром всесвіту та кінцевою метою усієї світобудови.

Атомісти — послідовники матеріалістичного вчення про природу, розвинуте близько VI ст. до н.е. давньоіндійськими філософами та V ст. до н. е. древньогрецькими філософами Левкіпом та Демокритом, а потім Епікуром та Лукрецієм. За цим вченням матерія складається з вічних, незмінних, неподільних частинок — атомів.

Буддизм — одна зі світових релігій, яка виникла в VI ст. до н. е. в Індії і названа ім'ям свого легендарного засновника Гаутами, що згодом отримав ім'я Будда. Буддизм був поширений у Південно-Східній та Центральній Азії, а також Середній Азії та Сибіру.

Буття — це те, що реально існує, це філософська категорія, що означає реальність, яка існує об'єктивно та незалежно від свідомості людини.

Геоцентризм та геліоцентризм — уявлення, що Земля є нерухомим центром Всесвіту, навколо якого рухається Сонце та всі інші небесні тіла. Геліоцентризм довів, що земля не є центром Всесвіту, рухається навколо Сонця та обертається навколо своєї осі.

Герменевтика — майстерність тлумачення текстів та вчення про принципи їх інтерпретації

Гносеологія — теорія пізнання, розділ філософії, що вивчає можливості пізнання, досліджує джерела, форми та методи пізнання, умови його достовірності та істинності.

Гностицизм — релігійно-філософська течія раннього християнства, яка представляє собою з'єднання християнських догматів з грецької ідеалістичної філософії та східними релігіями.

Діалектика Гегеля — це теорія розвитку «абсолютної ідеї», «абсолютного духу».

Діалектичний та історичний матеріалізм — науково-філософський світогляд, невід'ємна частина марксистського вчення, в якому синтезовано матеріалізм та діалектичний ідеалізм. Вироблявся як науковий погляд на хід суспільного розвитку та його закони.

Дуалізм — філософське вчення, яке визнає дух та матерію, ідеальне та матеріальне двома самотійними та незалежними початками.

Матеріалізм — напрям у філософії, протилежний ідеалізму. Розв'язуючи питання про відношення мислення та буття, матеріалізм виходить з того, що матерія первинна щодо свідомості та існує незалежно від свідомості.

Матерія — об'єктивна реальність, яка існує незалежно від людської свідомості та відображується нею. Все об'єктивно існуюче являє собою різні форми існування та руху матерії у просторі та часі.

Метод — спосіб пізнання, вивчення та дослідження явищ природи та суспільного життя.

Методологія — вчення про науковий метод пізнання.

Мислення — це процес відображення світу в поняттях, категоріях, судженнях, умовиводах, концепціях, теоріях.

Міфологія — форма суспільної свідомості, спосіб розуміння світу, характерний для ранніх стадій суспільного розвитку.

Номіналізм і реалізм. Реалізм — онтологічне доведення буття Бога, яке визнавало реальність існування універсалів. Номіналізм — зворотна позиція, яка доводить, що універсали — це не лише назви, імена предметів, існують не універсали, а конкретні речі.

Об'єкт пізнання — фрагменти об'єктивної реальності, які потрапили в коло практичної і пізнавальної діяльності людини.

Онтологія — філософське вчення про буття, його основи, принципи, структуру та закономірності.

Патристика період середньовічної філософії, завдання якого полягає в обґрунтуванні ідеї християнства та безсмертя душі, надприродної сутності Бога, божого характеру Трійці.

Раціоналізм — філософський напрям, який визнає розум вирішальним джерелом істинного пізнання.

Розвиток — це зміна матеріального та духовного світу, його перехід від старого до нового, який має властивість відтворення старого та виникнення нового.

Рух — це внутрішньо пов'язана єдність буття і небуття, стабільності та плінності, того, що зникає, з тим, що з'являється. Рух — це зміна взагалі.

Свідомість — це найвища, притаманна тільки людям і пов'язана з мовою функція мозку, яка полягає в узагальненому і цілеспрямованому відображенні дійсності, в попередній уявній побудові дій, передбаченні їх результатів, у розумному регулюванні і самоконтролі поведінки людини. Вона не тільки відображає, а й творить світ на основі практичної діяльності.

Світогляд — сукупність поглядів, оцінок, принципів, знань, вірувань, ідеалів, цінностей, які визначають діяльність людини, ставлення людини до світу, її місце у світі.

Філософія — теоретичний рівень мислення, який прагне не тільки накопичувати окреме знання про світ, а й розуміти його як цілісний і єдиний.

Список використаних джерел

Базові

- 1. Надольний І.Ф. та ін. Філософія. Навч. посібник. - К.: Вікар, 1997._*
- 2. Петрушенко В.А. Філософія. Навч. посібник. - К.: Каравела. – Львів: Новий світ, 2000, 2001.*
- 3. Бичко І.В. Філософія. Курс лекцій. – К.: Либідь, 1990.*
- 4. Парасенко М.Ф. Історія філософії України. – К.: Либідь, 1994.*
- 5. Конституція України. – К., 1996.*
- 6. Загальна Декларація прав людини (ООН, 1948 р.).*
- 7. Єрохіна Н.М. Основи філософських знань. Навчальний посібник для забезпечення самостійної роботи студентів.*
- 8. Єрохіна Н.М. Основи філософських знань. Навчальний посібник (семінарські заняття).*
- 9. Єрохіна Н.М. Основи філософських знань. Робочий зошит.*
- 10. Єрохіна Н.М. Основи філософських знань у запитаннях і відповідях. Навчальний посібник для підготовки до екзаменів.*

Список використаних джерел інформації

Допоміжні

- 1. Андрущенко В.П., Михальченко М.І. Сучасна соціальна філософія. – К., 1993.*
- 2. Мир философии. Книга для чтения. – Москва, 1991. Ч. I, II.*
- 3. Струк А.В. Філософія. Курс лекцій. НМЦ, 1996.*
- 4. Антология мировой философии. – М., 1997.*
- 5. Мамардашвили М.К. Как я понимаю философию. – М., 1990.*
- 6. Мир философии. Книга для чтения: В 2-х ч. – М., 1998.*
- 7. Мифы народов мира. Энциклопедия: В 2-х т. – М., 1992.*

Електронні ресурси

- 1. Електронна бібліотека філософії [Електронний ресурс]. – Режим доступу до сайту: (<http://subject.com.ua/philosophy/osnovi/>)*

*Філософія не є наукою, не є навіть
наукою про сутність, а є творчим
усвідомленням, духом сенсу людського
існування*

М. Бердяєв

Дякую за увагу!